14/07/2025

Патриаршеска света Литургия в гр. Своге

На 13 юли Негово Светейшество Софийският митрополит и Български патриарх Даниил посети гр. Своге, за да отслужи Божествена литургия в храма „Св. ап. Петър и Павел“.

В съслужение бяха Негово Преосвещенство Браницкият епископ Йоан – първи викарий на Софийския митрополит, иконом Любомир Пешев – председател на храма, свещеник Валери Спасов от храмовото духовенство и протодякон Иван Петков.

Песнопенията на утренята бяха изпълнени от свещеник Лъчезар Лазаров, а тези на светата Литургия – от женския хор при храма, с ръководител г-жа Снежана Сандова.

Сред присъстващите бе заместник-кметът на общ. Своге г-жа Нина Копринджийска.

В края на богослужението Негово Светейшество произнесе слово, посветено на шестте Вселенски събори, възпоменавани в този ден:

„Днес изповядваме Символа на вярата, който приемаме като даденост, но Църквата невинаги е изповядвала по този начин, с тези думи, вярата в Бога – в началото на IV в. Църквата била смущавана от ереста на Арий, александрийски презвитер, който учел, че Господ Иисус Христос не е истински Бог, а същество, сътворено от Бога, като по този начин разрушавал не само вярата, но правел невъзможно спасението на онези, които мислят като него. В днешното свето Евангелие чухме думите на Господа: който наруши една от най-малките тия заповеди и тъй поучи човеците, той най-малък ще се нарече в царството небесно (Мат. 5:19). Човек, който нарушава Божията воля, който греши и упорства в своите грехове – било в мисленето, било в поведението, няма как да има общение с Бога, да изпълни заповедта за любовта към Бога, защото Господ е казал: ако някой Ме люби, ще спази словото Ми (Йоан. 14:23). Онзи, който се противи на Христовите заповеди, очевидно е, че не може да има спасение за него. Как може да се спасим, ако отстъпим от вярата в Господ Иисус Христос? По повод на тази ерес бил свикан Първият Вселенски събор в 325 г., на който се формулира догматическата истина за единосъщието на Бог Отец и Бог Син – въплътеният Син Божий, Господ Иисус Христос. Тогава е съставена първата част на Символа на вярата (1-7 членове).

Малко по-късно един константинополски архиепископ – Македоний, започнал да учи, че Дух Светий не е истински Бог, не е единосъщен с Отца и Сина. Това отново започнало да смущава Църквата, понеже Сам Господ е казал: Аз и Отец едно сме (Йоан 10:30). По този повод през 381 г. в Константинопол бил свикан Вторият Вселенски събор, който формулира догмата за единосъщието на трите Лица; така се завършва Символа на вярата – така, както днес изповядваме вярата си в тази формулировка: Вярвам в един Бог Отец, Вседържител, Творец на небето и на земята, […], до последните думи: Вярвам във възкресението на мъртвите и в живот в бъдещия век.

Ето това кратко изповедание на вярата е съставено на първите два Вселенски събора. После, когато са възниквали други злоумисли относно вярата, бил свикан Третият Вселенски събор, който е бил по повод ереста на друг Константинополски архиепископ – Несторий. Той учил, че Господ Иисус Христос не е истински Бог, и че Света Богородица не е родила Бога и затова не можем да я наричаме Богородица, а Христородица. Света Богородица е носила в своята утроба Предвечното Слово Божие, което в конкретния исторически момент възприема човешката природа, става Човек. Затова вярно и с основание наричаме Божията Майка Богородица, а не

Христородица според учението на Несторий.

По-късно Четвъртият Вселенски събор през 451 г. бил свикан против евтихиевата ерес – на монофизитсвото. Евтихий учил, че Господ приел човешка природа, която впоследствие била погълната от Божествената му природа. На Четвъртия Вселенски събор била формулирана истината на вярата за съединението на двете природи в Господ Иисус Христос – това, че Той е истински Бог и истински Човек, като двете Му природи са съединени в Неговата личност неслитно, неразделно и неразлъчно. Неслитно – двете природи са съединени без да се сливат; неразделно – не едната е разделена от другата, а напротив, те се проникват една в друга; неразлъчно – че Боговъплъщението се е случило веднъж във времето и вече винаги Господ пребъдва като Богочовек. Светите отци дават примера – както за метала е свойствено да реже, но ако го нагорещим, той придобива свойството на огъня и става горещ; тогава металът не само ще реже, но и ще изгаря, като не загубва своите свойства на проводимост и на твърдост. По същия начин свойствата на двете природи се запазват, като човешката природа на Господ Иисус Христос придобива обожение, т.е. тя е придобила всички свойства на Божествената природа. По този начин и ние имаме възможността да се съединяваме с Бога и да постигаме обожение.

Петият Вселенски събор е свикан през 553 г. отново във връзка с предходните ереси, а Шестият Вселенски събор, свикан през 680 г., е по повод на ереста на монотелитите, произхождаща от монофизитството – някой започнал да учи, че в двете природи на Иисус Христос има една воля – Божествената, докато свети Максим Изповедник в православното учение изразява, че всяка от природите в Христос има своя воля, но човешката воля се подчинява на Божествената.

Така и когато приемаме благодатта на Светия Дух, когато се съединяваме с пречистото Тяло и Кръв Христови, нашата воля не се губи; но както ни учи Господ да се молим: да бъде Твоята воля, както на небето, тъй и на земята (Мат. 6:19), т.е. да покоряваме своята воля на Божествената воля, така че нашата лична воля да бъде съединена с Божествената воля без да се отнема свободата ни – тази власт на самоопределение, която Господ ни е дал.“

Патриарх Даниил посочи значението и необходимостта от познаване на вярата за спасението на душите:

„Християните вярваме, че сме сътворени от Бога, че нашата душа е вечна, че ще се изправим на съд пред Бога и ще даваме отговор за това, което сме

вършили. Някои мислят, че след като човек умре, у него всичко се разрушава и не съществува, но тази логика обезсмисля човешкия живот, защото ако след смъртта не съществуваме, какъв смисъл ще намерим в това, което не съществува? Тогава временното пребиваване на Земята се изчерпва в смисъла: да ядем и да пием, защото утре ще умрем (I Кор. 15:32) Човеците, които живеят според тази логика, развращават и повреждат безценната си душа, която Господ е дал, стават егоисти, страстите и греховете в тях се умножават и когато умрат, ще разберат, че са се лъгали, че не са престанали да съществуват, но душата им ще се изправи пред Бога.

Ако умовете ни са оплетени в това какво да ядем, какво да пием, какво да облечем; в каранници, в дрязги, в раздори, то не можем да имаме общение със Светия Дух, защото нашето сърце не се очиства, а Господ ни казва: блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога. (Мат. 5:8).

Когато един християнин попитал св. Серафим Саровски в какво се състои смисълът на християнския живот – да ходим на църква ли, да се молим, да даваме милостиня, или да вършим добри дела, свети Серафим му отговорил, че всичко това трябва да правим, но смисълът не е в това. Според думите на св. ап. Павел, и да раздадем всичкия си имот, да предадем и тялото си на изгаряне, щом любов нямаме, нищо не ни ползва (срв. I Кор. 13:3).

Важно е да знаем към какво да се стремим в нашия живот и как да постъпваме, за да опазваме благодатта, и вярата да ни привежда в живот на покаяние, който принася плодове. Плодовете на Светия Дух са любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милосърдие, вяра, кротост, въздържане (Гал. 5:22-23). Ако в нашето сърце ги няма тези добродетели, които са резултат от действието на Божията благодат, то ние сме повярвали в измислен бог, който е само в нашето съзнание, но не в живия Бог Иисус Христос, дошъл и се разпнал за нас, за да ни даде благодатта на Светия Дух, Който ни научи кой е Бог и как да живеем с Него.

Всички ереси, които са възниквали, са искали да отнемат от човеците именно това – благочестивия начин на живот, в който се разкриват и усвояват благодатните дарове на Светия Дух. Църквата е преминала през толкова трудности, за да формулира учението, което ни посочва пътя, истините, които да пазим в сърцето си и чрез които имаме достъп до Бога – и ако ние пренебрегнем това, то изпадаме в незнание, в ереси, в нерадив живот и губим живата връзка, която като християни следва да имаме с Бога.

Днешният ден, посветен на Светите Отци от Шестте Вселенски събори, е

важен, защото светите Отци много добре са знаели какво означава да се отстъпи мъничко от онова, което Господ ни е казал в Светото Евангелие: който наруши една от най-малките тия заповеди и тъй поучи човеците, той най-малък ще се нарече в царството небесно (Мат. 5:19). Нека с внимание се поучаваме във вярата. Тя не е сложна, не е трудна, тя е много близка до ежедневието. Чрез вярата, с Божията помощ, ние ставаме истински човеци, добиваме онова достойнство, което Господ ни е дал – Богосиновството.“

Председателят на църковното настоятелство при храма изказа благодарност на Негово Светейшество за посещението и отслужването на Божествената литургия, като израз на синовна обич му поднесе подарък – архиерейски комплект за дикирий и трикирий.

След богослужението патриарх Даниил и съпътстващото го духовенство посетиха реставрирания старинен храм „Св. Петка“, част от древен манастирски комплекс, както и трудещите се при неделното училище към храма „Св. ап. Петър и Павел“.

Ученици от Професионална гимазия „Велизар Пеев“, гр. Своге, водени от директора на учебното заведение г-н Станчо Атанасов, подариха на Негово Светейшество свои ръчни изделия. По-късно през деня, патриарх Даниил посети Искрецкия манастир „Успение Богородично“, където бе приет от игумена на светата обител архимандрит Януарий.

Текст: Михаил Тасков
Снимки: Весела Игнатова

bg-patriarshia.bg